

standers overstort. Ik voor mij geloof niet, dat voor het overwinnen en overtuigen der broeders trommelvuur zooveel nuttiger is dan een aangeboden wapenstilstand.

Maar overigens, en dat heeft mijn geachte opponent ook wel degelijk gevoeld, sta ik naast hem; zoozeer naast hem, dat ik zelfs niet eens de verhouding tusschen ons en de Chr. Gereformeerden zie als die van gescheiden echtgenooten, welk voorbeeld hij kiest.

Hierover slechts ditz:

a. Als ik niet helemaal onkundig ben van militaire zaken, dan is een „trommelvuur“ een inzet van een offensief. Nu wilde ik Ds van Dijk opmerken, dat hij in geen enkelen jaargang, noch van „De Bazuin“, noch van „De Reformatie“, ooit zulk een trommelvuur van mij op de Chr. Gereformeerden zal ontdekken. Want ik val hen niet aan; ik wijs alleen hun aanvallen op de kerken, waartoe Ds van Dijk en ik behooren, en op de werkers, van wie (behalve de Chr. Gereformeerde leiders zelf) ook Ds van Dijk en ik genieten, af.

b. In verband hiermee is die „wapenstilstand“ geen zaak, die mij aangaat. Aandachtige lezers — maar hoeveel zijn er dat? — zullen hebben gemerkt, dat, zolang een bepaald Weeker-redacteur de Gereformeerde Kerken niet aanviel, ik geen enkel wapen tegen hem keerde. Zoo was het dan ook enkele weken rustig. Maar als hij weer de eenheid tegenwerpt door hernieuwde aanvallen, gelijk de laatste weken het geval is, dan tracht ik die aanvallen op de bouwers van den eenheidsmuur te breken. Wie dus geen polemiek wil, moet bij mij niet zijn. Zoodra de Chr. Geref. pers ophoudt, aan te vallen, houd ik op, te verdedigen. Maar eerder ook niet. Ik wil iemand, die zelfs de idee van Ds P. van Dijk (goede buurschap) zoo telkens in den weg gaat staan, niet laten begaan bij het wrede verstoren van Ds van Dijk's idealen.

c. Op het „beeld“ van „gescheiden echtgenooten“ zal ik ook nu niet „afvliegen“. Wel zal ik vasthouden aan de stelling, dat de Chr. Gereformeerden en wij één zijn geweest, tot op 1892, en dat we gescheiden zijn, met behoud van dezelfde formulieren; en dat dit niet mag. Daarom kan ik Ds van Dijk's beeld van „nog niet getrouwde“ lieden nog minder aanvaarden, dan het zooveel gebruikte (gescheiden echtgenooten). Wie nog vóór een huwelijk staat, heeft nog geen formulier van eenigheid geteekend. Maar wij zijn voor God al één geweest, wij Gereformeerden en Chr. Gereformeerden.

Voorts schrijft Ds van Dijk:

Ik wensch geen zelfs door de malaise van onzen tijd geforceerde eenheid in schijn.

Liever zie ik de Chr. Geref. tegen wien we dan de polemiek voor een periode zouden staken, broederlijk naast ons leven, dan een richtings- en liggingsstrijd in eigen kerk te openen door ieder met zijn eigen wantrouwen, en ieder met zijn eigen interpretatie van 1892 samen te gaan wonen wel in 't zelfde huis, maar de een op zolder en de ander in het souterrain.

Ik zou willen antwoorden:

a. Bij ELK samenkomen voelt men zich eerst onwennig, maar waar het Woord gehoorzaamd wordt, wordt ziekte genezen (zie ons A en B).

b. „Richting“ en „ligging“ zouden strijdobject of oorzaak worden? Maar het Woord overwint alle mensche-

lijke nonsens, terwijl het thans in zijn doorwerking wordt tegengehouden door de eenzijdigheid, die gevolg is van toegespitste verschillen. De scheuring, DIE MAAKT een richtings- en „liggings“strijd, waarbij de één zich berooft van het licht, dat de ander uit het Woord opving.

c. De liggings- en richtingsstrijd IS juist sterk... bij de Chr. Geref. Kerk (gevolg van eenzijdige en vreesachtige leiding). Wij zijn niet vrij, de beter willenden in de Chr. Geref. Kerk (van wie ik brieven en gesprekken en ook nog deze²⁾ week blijken van instemming, mondeling en schriftelijk heb) los te laten.

Ds P. van Dijk zegt nog:

In „N.-Holl. Kerkh.“ heb ik voor een paar maanden de vraag gedaan, hoe ooit onze Chr. Geref. broeders hun inzicht van het gebeurde bij de vereniging van „Afgescheidenen en Doleerenden“ vaarwel kunnen zeggen, zonder daarmee den tak door te zagen waarop ze zitten.

Ik stel er tegenover: de tak, waarop ze zitten, MOET juist worden doorgezaagd. Licht het aan ONS, dat wij gescheiden blijven, dan moet de tak, waarop WIJ willen blijven zitten in een „Sonderstelling“ óók worden doorgezaagd. Overigens: moet men kerkelijke eenheid ophangen aan een bepaalden intellectueelen kijk op een historische gebeurtenis? Laat men maar denken, dat 1892 onjuist heeft gehandeld. We hangen het samenleven naar Gods gebod niet op aan een intellectueel inzicht omtrent een stukje geschiedenis. Dat is een professorenzaak, maar die is wat anders dan een geloofs- en gehoorzaamheidsverrichting van de kerk. Ik meen, dat in de dagen van Luther en Calvijn ook erg veel anders geweest is, en te taxeren is, dan veel van mijn kerkennoten het zullen taxeren. Mag ik me daarom afzonderlijk stellen? Of om een afwijkende mening inzake '34 of '86?

Eindelijk lezen we:

En men mag het dan hoogmoed van eigen inzicht noemen, het zij zoo, maar het eenige wat wij doen kunnen, zullen we onze belijdenis, onze vaderen van 1562 en onze vaderen van 1892 niet verloochenen, dat is m.i. met het besluit van de N.-Holl. Partic. Synode alle groepen, die staan op den grondslag van de Geref. belijdenis, op den eisch der eenheid te wijzen, en een verzoek tot hen te doen uitgaan schriftelijk de gronden aan te geven, die hen verhinderen met ons in één Kerkverband te leven en dan Deputaten te benoemen voor een eventuele samenspreking.

Ziezo, nu zijn we het weer helemaal eens; want dat is nu net precies wat ik in Kerkelijk Leven bepleitte.

Nogmaals: een bezwaar van Ds Heida.

In aansluiting aan wat ik verleden week citeerde van Ds Heida, merkt een lezer mij op, dat in de voorgestelde Proeve, gelijk ze de synode bereiken zal, de laatste regel van het geciteerde vers veranderd is. Het slot is in het concept:

O hoofd.....
Waarlangs nu druppelen dalen
Van Uw verzoenend bloed.

Den vriendelijken lezer mijn dank. Ik had de Proeve niet bij de hand; thans herinner ik me ook, dat er een wijziging is aangebracht.

K. S.

²⁾ Zie noot 1.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Assen: J. Koppe te Wagenborgen en G. Smeenk te Blok.

Beroepen te:

Idskenhuzen: Cand. G. Brinkman te Winschoten.
Leimuiden: Cand. J. G. Aalders te Hilversum.

Intrede te:

Ouderkerk a. d. Amstel: Cand. A. C. van Nood. Tekst: Ex. 33:12-17.

Promotie.

De heer W. H. van Zuylen, cand. aan de Theol. Sch. te Kampen, is dezer dagen magna cum laude gepromoveerd aan de Universiteit te Tübingen tot doctor in de theologie op een proefschrift over: „B. Keckermann, sein Leben und sein Arbeit“.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Steenwijk: Cand. L. Kraan te Apeldoorn.

Bedankt voor:

Papendrecht: L. S. den Boer te Leerdam.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Gouda: J. D. Barth te Borssele.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Hillegom: J. P. E. C. Eerhard te Workum.
Oudemirdum: G. van Dijk Pz. te Anjum.
Randwijk: W. Deur te Schoonhoven.
Urk: Cand. E. Hoekstra te Koudum.

Aangenomen naar:

Heteren: L. G. Bruyn, emer. pred. te 's-Gravenhage.
Ten Boer (Gr.): Cand. J. A. de Vor te Woerden.

Bedankt voor:

Den Bommel: L. J. Lammerink te Delft.
Kruiningen: E. Raams te Hoek.
Leermens: K. Lofvers te Garsthuizen.
Wanneperveen: Cand. J. A. de Vor te Woerden.

Intrede te:

Alphen a. d. Rijn: J. Schoneveld. Tekst: Handel. 10:33.
Borger: G. H. Moll van Charante. Tekst: Joh. 20:25a.
Ouderkerk a.d. IJssel: J. G. Woelderink. Tekst: Mark. 16:7.

Een „opvallende advertentie“.

In de pers circuleerde een artikel van Ds K. v. Aals over een huwelijksbevestiging te Winterswijk. Thans schreef Ds v. A. in de „Delftse Kerkbode“:

„De opvallende advertentie, waarover ik in no. 21 een opmerking maakte, wijl ze bevreemding bij mij gewaakt, zou ik rustig hebben laten passeeren, zoo ik geweten had wat ik nu weet. Een broeder, die gemeente, zwager van den predikant, die het bewijs van huwelijksbevestiging heeft, deelt mij n.l. mede, dat deze na zijn vertrek uit Delft over is gegaan naar de Belgische Zendingkerk.“

Aangezien deze Kerk behoort tot die buitenlandsche Kerken, waarmede onze Gereformeerde Kerken in correspondentie staan en de predikanten der Kerken in onze Kerkdiensten mogen voorgaan, is hier geen afwijking van de geldende regel geschied. De raad van de Geref. Kerk Winterswijk treft dus geen blaam. Ik tracht met dit korte woordteken de indruk te achterhalen, die mijn stukje nu mogen hebben gewekt“.

Christendom en Natuurwetenschap

Heden verscheen in deze serie:

DE CEL

DOOR

Dr J. F. REITSMA

MET TALRIJKE ILLUSTRATIES.

Prijs f 2.50.

Gebonden f 3.10.

De Schrijver wil aan hen, die belangstellen in natuurwetenschappelijke vraagstukken, een overzicht verschaffen van den bouw en de werkzaamheid der cellen en hun een denkbeeld geven van de betekenis, die de cellen hebben bij processen als voortplanting, ontwikkeling en overleving. Het is een belangrijk en in hooge mate actueel boek, omdat het 't in onzen tijd zoo op den voorgrond staande eugenetische probleem van zijn natuurwetenschappelijke kant scherp belicht.

IN ELKEN BOEKHANDEL

J. H. KOK - Kampen

ZALIG DE DOODEN, DIE IN DEN HEERE STERVEN

Een lied met harmonium-, orgel- of piano-begeleiding.

4e druk. Prijs f 0.40.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE. — GOES.

Chr. Muziektijdschrift

„DE HARP“

met

maandelijkse Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.

Administratie-Adres: Planusstraat 65 - Amsterdam

Heden verscheen:

DE GEZANGEN-KWESTIE

een contra-stem, door Ds. S. KAMPER, Gereform. pred. te Meerkerk

Op grond van een 12 tal redenen komt de schrijver tot afwijzing der voorgestelde uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen.“

Zooewel aan voor-als tegenstanders der uitbreiding zeer ter lezingaanbevolen. De eerstgenoemde zullen na lezing dezer brochure de bezwaren der tegenstanders leeren begrijpen en waardeeren.

Alom verkrijgbaar in den boekhandel (à 45 ct.) als mede rechtstreeks bij de Uitgevers, GEBR. VAN NOORTWIJK te Schiedam.

HILVERSUM

Roekt U een fijne Sigaar?

Of prefereert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

SIGAREN MAGAZIJN „THE OLDSMOKER“ KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

Dr H. COLIJN

EEN LEVENSBELD

DOOR

Dr J. C. RULLMANN

Bij ons is de teekening opengesteld op bovenstaand werk, dat half September zal verschijnen. De inhoud bestaat uit 4 hoofdstukken en wel:

I. AFKOMST, JEUGD EN OPLEIDING. — 1. Het geslacht Colijn; 2. De Brabantse tak; 3. Kolonisten-familie; 4. Te Utwijk op school; 5. Kweekeling tegen wil en dank; 6. Militair; 7. Met verlof.

II. IN NEDERLANDSCH-INDIË. — 1. Krijgstochten; 2. Rechtspraak; 3. Adjutant van Van Heutz; 4. Door de buitenbezittingen; 5. Het Indische Staatsverband; 6. Zending en de Buiten-Bezittingen; 7. Reis naar Indië.

III. IN NEDERLAND. — 1. Koloniale Candidatuur; 2. Bewindsman; 3. Mobiliteit; 4. Aan de Bataafse; 5. Overkomst uit Londen; 6. Belofte aan Kuyper; 7. H. Kuyperhuis; 8. Partijleider; 9. Deputatenreden; 10. Hoofredacteur; 11. Veiligheids van den gulden; 12. Eeredoctor; 13. St. Vitusdans; 14. „The coming man“; 15. Vierhoeksprogram; 16. Lastercampagne; 17. De dag van Colijn; 18. Crisiskabinet.

IV. IN HET BUITENLAND. — 1. Over den Volkerenkrijg; 2. Uit het land van de Draak; 3. De Volkenbond; 4. Economische conferenties; 5. Bijbel op werkdag; 6. Wereldreputatie.

27 waardevolle illustraties zullen den tekst opluisteren. Elk meelevend mensch, die dit werk in bezit willen hebben. Verzeek U het dadelijk bij uitkomst in bezit krijgen door onderstaand bijlet in te vullen en ons toe te zenden.

De Firma OOSTERBAAN & LE COINTRE te Goes gelieve dadelijk na ontvangst te zenden 1 ex. Dr H. COLIJN. Een levensbeeld, door Dr. J. C. Rullmann

ingenaaid . . . f 1.90 (doorhalen wat niet verlangd wordt). in franien band f 2.50

Naam:

Adres:

En nu Wij hebben de volkomen Hem is G. met Zijne mermeer.

Maar le zonen eer leven zott uwe knee

Leëft d

Dit is

Ja, wij

tot zaligh

donkere v

dan gaat

God, om

Maar he

over het

Zijn wi

Christus

Hier is

leven.

Gewoon

noodig te

zaligheid.

vóort, der

noodig te

te volbre

Christus